

NĚMECKÝ MAJETEK A OBNOVA STŘEDOVÝCHODNÍ EVROPY PO ROCE 1945

Případ Československo

Kornelia Kończal

Vyvlastnění majetku až dvanácti milionů Němců ve východní Evropě kolem roku 1945 je jedním z největších přesunů majetku v moderních evropských dějinách. V Československu a Polsku převzetí německého majetku usnadnilo, ne-li dokonce umožnilo, dalekosáhlou reorganizaci socioekonomického systému. Ulehčilo pozemkovou reformu, znárodnění průmyslu a omezení soukromého sektoru a mělo tak významný vliv na průběh poválečné obnovy. Bližší pohled na politiku a praxi konfiskací v Československu však ukazuje, jak složité proces převzetí německého majetku představovalo. Omezený úspěch konfiskací je částečně zapříčiněn tzv. kobrím efektem, tedy opatřeními přijímanými za účelem vyřešení problému, která ale ve skutečnosti problém ještě zvětšují. Obrovské byrokratické úsilí, které československé úřady vložily do evidence a správy německého majetku, je ale zároveň velkou výhodou pro výzkum dějin vzájemné česko-německé provázanosti: v žádné jiné východoevropské zemi nejsou poválečné osudy německého majetku tak dobře zdokumentovány jako v České republice.